

Załącznik B.2 do Regulaminu Konkursu - Opis do diagramu

Nr z diagramu	Nazwa zdarzenia	Wybrane tropy interpretacyjne do zdarzeń
1	MASZYNA PAROWA ROK 1790	Wizyta Johanna Wolfganga Goethego w Tarnowskich Górach por. "An die Knappschaft zu Tarnowitz"
2	PIERWSZA INDUSTRIALIZACJA	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie różnych światów na zasadzie kontrastu, ludzie biedni żyjący z rzemiosła rolnictwa, a z drugiej strony życie pałacowe; - górnictwo węgla; żelazo, stal; górnictwo rud cynku i ołowiu - konflikt: cech – rzemieślnik - przemysł - gwałtowna transformacja metod transportu: wozy – woda – kolej - pierwsza mapa geologiczna Śląska - pokład Reden - pytanie - dlaczego Śląsk się uprzemysławia? - kameralizm pruski – państwo pruskie dążące do modernizacji
3	WIEŚ	<ul style="list-style-type: none"> - głód 1848 - bunty industrialne - specyfika śląskiej wsi doby industrializacji - uwłaszczenie, industrializacja - casus Siemianowic Śląskich – prawa miejskie w 1932 r.; na przełomie XIX i XX w. posiadały dwa szpitale, pocztę, kilka szkół (w tym gimnazjum), wodociąg, latarnie elektryczne, linię kolejową i tramwajową, 4 hotele, 4 banki, 25 restauracji i cukierni. - casus Piekar Śląskich - prawa miejskie w 1939 r.; przed i wojną światową posiadały sieć elektryczną, wodociąg, tramwaj elektryczny, 4 szkoły powszechne, szkołę rzemieślniczą (zawodową, męską), szkołę dla panien, pocztę, posterunek policji, 11 restauracji, 68 sklepów, 37 warsztatów rzemieślniczych
4	PEJZAŻ ROLNICZY ŚLĄSKA	<ul style="list-style-type: none"> - mapa - typy upraw, problem wylesienia, zmiany struktury drzewostanu - prezentacja pejzażu z różnych części Śląska, pokazujących różnicowanie geograficzne (Beskid Śląski, Pogórze, okolice Odry)
5	PEJZAŻ KULTUROWY WSI ŚLĄSKIEJ	<ul style="list-style-type: none"> - rolnictwo - rzemiosło typowe dla Górnego Śląska, sztuka kamieniarska - architektura - kapliczki, kościoły drewniane - kultura materialna - gospodarka - życie codzienne - kultura duchowa
6	WIEŚ, ŻYCIE CODZIENNE	<ul style="list-style-type: none"> - chłopci, jak są ubrani, co robią - prezentacja pasterstwa poprzez fotografie i tradycyjne przedmioty: czerpaki, naczynia pasterskie, instrumenty pasterskie
7	ROLNICTWO	- zaakcentowanie i pokazanie rolnictwa poprzez tradycyjne narzędzia np. pług drewniany, jarzma dla wołów
8	BUDOWNICTWO MUROWANE NA WSI	- ukazanie budownictwa, murowanego na wsi, jako

		ewenement w skali kraju ilustracje budownictwa mieszkalnego z różnych części Śląska jako świadectwa nowoczesności i postępu
9	RZEMIOSŁO NA WSI	<ul style="list-style-type: none"> - tkactwo – warsztat tkacki, prezentacja tradycyjnych części strojów wykonywanych z samodziałów z różnych części Śląska (lniane okrycia wierzchnie, gunia góralska i portki, suknie oleskie - buroki) - stolarstwo - szewstwo - kowalstwo - jubilerstwo cieszyńskie (obiekty i fotografie) - koronka klockowa (współcześnie koronka koniakowska)
10	ZRÓŻNICOWANIE WYZNANIOWE	<ul style="list-style-type: none"> - mapa diecezji, herby diecezji (możliwe prezentacje np. multimedialne) - zmiana granic diecezji - kościół ewangelicko-augsburski - unia kościołów protestanckiego i reformowanego - Prusy, a Austria - tradycja judaistyczna (czy pojawiły się nowe ośrodki) - dewocjonalia, wydawnictwa
11	CHÓRY KOŚCIELNE	
12	STROJE CHŁOPSKIE Z POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI ŚLĄSKA	
13	PAŁAC	<p>specyfika górnośląskiej arystokracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przemysł jako główne źródło dochodu - związki pałacu i wsi w sensie przestrzennym, a nie rzeczowym
14	ŚLĄSKA ARYSTOKRACJA	<ul style="list-style-type: none"> - m. in. Donnersmarckowie, Hochbergowie, Ballestremowie - trzy fazy kształtowania się losów śląskiej arystokracji <ul style="list-style-type: none"> - do 1650 roku - do 1800-1820 - 1820-1918 wymiana rodów, nowa arystokracja - hrabiowie papiescy itp. - heraldyka - drzewa genealogiczne - portrety - zmiany funkcjonowania majątków ziemskich po reformach pruskich z początku XIX w. – zmiana sytuacji materialnej śląskiej arystokracji – przejście od gospodarki rolnej do gospodarki przemysłowej; w tym tzw. przedstawiciele ludu i mieszczaństwa aspirujący do szlacheństwa jako przykład zmiany układu sił i drogi awansu - Karol Godulla, Franz Winckler, Joanna von Schaffgotsch (aspiracja bez sukcesu, aspiracja skuteczna, szlacheństwo przez małżeństwo); wpływy szlachty śląskiej wśród elit europejskich - sympatie narodowe szlachty śląskiej
15	PARTIE POLITYCZNE	<ul style="list-style-type: none"> - partie przed 1914r. i organizacje polityczne
16	SIEDZIBY ARYSTOKRACJI	<ul style="list-style-type: none"> - Schaffgotsch (linia górnośląska), - Bytom-Miechowice, Siemianowice, Pławniowice, Świerklaniec, Nakło, Repty, Rybna, Brynek, Koszęcin, Wielowieś, Krowiarki, Krzyżanowice, Chałupki, Łubowice, Kamieniec, Łubie, Pszczyna, Pgrzebień, Wodzisław, Grodziec, Ornontowice, Tworków; używanie równoległe nazw polskich i niemieckich - Pałac myśliwski w Promnicach

17	ŻYCIE CODZIENNE ARYSTOKRACJI	drogi kariery: gospodarka, wojsko, dyplomacja
18	MECENAT ARTYSTYCZNY ARYSTOKRACJI	<ul style="list-style-type: none"> - Tiele-Wincklerowie, Schaffgotchowie - Albrecht Habsburg - Rothschildowie - Diecezja Wrocławska, Biskup Wrocłowski - kolekcja ks. Emila Szramka - kolekcje opawskie - Poellnitz, Poelzig, Josef Limburg
19	ARCHITEKTURA PAŁACE	cały wiek XIXw. do pocz. XXw.
20	ARCHITEKTURA KOŚCIELNA DREWNIANA	<ul style="list-style-type: none"> - mapka (interaktywna) rozmieszczenia tych budowli - dodatkowo do pokazania drewniana mieszkalna zabudowa - rolnictwo, kapliczki, kościoły drewniane, rzemiosło - typowe dla Górnego Śląska, sztuka kamieniarska, architektura
21	KAPLICZKI	
22	MIGRACJE	<ul style="list-style-type: none"> - styk miasta i wsi na granicy - Ostflucht i „wyjazdy na saksy” - migracja z Galicji i Kongresówki - Trójkąt Trzech Cesarzy - migracje w kontekście przenikania się przestrzeni sacrum i profanum w wymiarze geograficznym oraz czasowym np. odmierzenie czasu przy pomocy sygnaturek kopalnianych i dzwonów kościelnych
23	ZJAWISKO MIGRACJI WIEŚ MIASTO	<ul style="list-style-type: none"> - pokazanie zjawiska powstawania środowiska plebejskiego (Śląska plebejskiego) - ukazanie mieszkańców osiedli rekrutowanych ze wsi, osiedlających się w mieście, którzy przenoszą wzory życia wiejskiego (osiedla robotnicze z ogródkami, chlewikami) - izba paradna domu górnika - zjawisko przekształcania wsi w osady przemysłowe, migracje ze wsi do osad przemysłowych i przekształcanie osad w miasta - gwałtowne „wchodzenie” miast do wsi i zmiana statusu społecznego mieszkańców bez zmiany miejsca zamieszkania.
24	MIGRACJE ZE ŚLĄSKA	<ul style="list-style-type: none"> - pokazanie migracji górali śląskich za ocean poprzez przykład konkretnego emigranta z Istebnej zwanego Kolumbusem - emigracja wiejskiej klasy średniej
25	ŚLĄZACY W USA	<ul style="list-style-type: none"> - połowa XIX wieku, krótkotrwała emigracja około 1500 osób - Panna Maria Teksas - ks. Leopold Moczygęba - OFM – jednoznaczna polska identyfikacja narodowa - uzupełniając inne przykłady migracji np. misja Śląska w Hong Kongu (do 1941r.)
26	ZAGŁĘBIE RUHRY	
27	MIASTO	<ul style="list-style-type: none"> - jak Górny Śląsk stał się ośrodkiem przemysłu górnico-hutniczego - Górny Śląsk w obrębie wpływów Berlina - specyfika śląskich wsi (de iure), które de facto były miastami. - casus Siemianowic Śląskich - casus Piekar Śląskich
28	PEJZAŻ MIAST	<ul style="list-style-type: none"> - Miasta: - ikonografia miast / Górnego Śląska

		<ul style="list-style-type: none"> - Friedrich Bernhard Werner - XVIII w. - Ernst Wilhelm Knippel - poł. XIX w. - Alexander Duncker - II poł. XIX w. - dodatkowo literatura przedmiotu - Weber Robert, Schlesische Schlosser. Tom 1-3, Drezno-Berlin, 1909-1913
29	BOHATEROWIE INDUSTRIALIZACJI	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Friedrich Wilhelm von Reden, John Baildon, Karol Godulla, Rothschildowie, Johann Christian Ruhberg - ważne postaci zasłużone dla przemysłu europejskiego, które na krótko wiązały się ze Śląskiem i nie są z nim kojarzone- Wilkinson, Wedding itp.
30	DUCHOWOŚĆ	
31	OŚRODKI PĄTNICZE	ośrodki lokalne, regionalne, Europa, świat, odniesienia do Jasnej Góry
32	PIEKARY ŚLĄSKIE	
33	GÓRA ŚW. ANNY	
34	PIELGRZYMI	stroje, twarze
35	KONFESJE NA GÓRNYM ŚLĄSKU	<ul style="list-style-type: none"> - zakony i prowincje zakonne - Żydzi - dominująca pozycja kościoła katolickiego - silne ośrodki protestantyzmu - podziały religijne i podziały społeczne - teozofia
36	KATOLICYZM	<p>osoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - księża: Franciszek Blachnicki, Jan Alojzy Ficek - budowniczy bazyliki w Piekarach Śl. - Robert Gajda - kompozytor, najwybitniejszy przedstawiciel duchowieństwa śląskiego, działający w ruchu muzycznym - August Hlond- pierwszy biskup diecezjalny katowicki [link] w 1926, prymas polski [link] - Józef Szafranek - ksiądz, działacz narodowy - Emil Szramek - historyk, działacz społ., błogosławiony - Karol Miarka - Jan Kapica - Aleksander Skowroński
37	PROTESTANTYZM	<ul style="list-style-type: none"> - osoby: Franciszek Michejda (1848-1921) pastor, senior kościoła ewangelickiego na Śląsku Cieszyńskim; matka Ewy Tiele-Winckler - działalność dobroczynna w ramach kościoła ewangelickiego na Górnym Śląsku
38	JUDAIZM	synagogi: Bielsko-Biała, Katowice, Racibórz, Gliwice, Żory, Chorzów, Bytom, Mysłowice, Tarnowskie Góry, Opole
39	PRAWOSŁAWIE	
40	JĘZYK GÓRNEGO ŚLĄSKA	<ul style="list-style-type: none"> - nagrania tekstów gwarowych mówionych przez mieszkańców różnych ziem Śląska lub inne formy prezentacji różnorodności gwar śląskich oddających różnorodność gwary śląskiej - rymowanki dziecięce w mowie śląskiej - niemiecki, polski, czeski, gwara śląska, jidisz
41	ARCHITEKTURA SAKRALNA	Tychy - kościół pod wezwaniem Ducha Świętego
42	MIEJSCA KULTU	<p>Przykłady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół ewangelicki w Katowicach, Bytom kościół św.

		Trójcy, kościół św. Piotra i Pawła w Gliwicach, kościół w Bogucicach, synagogi na Górnym Śląsku - wybrani architekci: Carl Schinkel, Carl Langhans, Max Fleish, Paul Jackisch, Ludwig Schneider - prezentacja ośrodków kultu nie tylko o charakterze ponadlokalnym ale również ośrodków kultu lokalnego jak: Bieruń Stary, Pszów, Pierściec, Bogucice - stragany odpustowe jako część tradycji
43	NEKROPOLIE	- prezentacja rozmieszczenia tych obiektów; cmentarze żydowskie, wielowyznaniowe, epidemiczne, wojenne, również te nieistniejące (Bytom, Katowice) oraz przenoszenie cmentarzy przykościelnych związane z rozwojem miast
44	EDYKT Z 1812r.	- zrównanie Żydów z prawami mieszkańców Górnego Śląska
45	PEJZAŻ GÓRNEGO ŚLĄSKA	- ukazanie pejzażu doby industrializacji w sensie rzeczywistym i symbolicznym (wertikalna organizacja śląskiej przestrzeni – od podziemi po hałdy i kominy) - ukazanie dualizmu – jednoczesnego stanu tworzenia i niszczenia
46	NARODZINY PRZEMYSŁU	- Gliwice, Zabrze, Królewska Huta - pierwsza maszyna parowa – Tarnowskie Góry - wizyta Johanna Wolfganga Goethego na Górnym Śląsku
47	HUTNICTWO	- uwzględnić Officina Ferraria Walenty Roździeński jako źródło tradycji hutniczej
48	ODLEWNICTWO ŻELAZA NA GÓRNYM ŚLĄSKU	żeliwo artystyczne - Gliwice, Królewska Huta, Małapanew; narodziny Żelaznego Krzyża w Gliwickiej Hucie 1813r.
49	GÓRNICTWO	- sieć kopalń - zmieniające się warunki pracy
50	KULT ŚW. BARBARY	- Chorzów, kościół św. Barbary - Tarnowskie Góry, kościół św. Piotra i Pawła - przedstawienia św. Barbary w cechowni oraz kościołów i kapliczek pw. św. Barbary - cechownie, kościoły, fundacje, dzwony, imiona dziewczynek
51	OBRZĘDOWOŚĆ KORPORACYJNA	- pasowanie na górnika, skóra górnicza, szabla, św. Barbara, rzeźba w węglu, pamiątki budzenie górników przez orkiestry dęte w dn. 04 XII, karczmy piwne, św. Florian i św. Józef - patron robotników
52	TRANSPORT	kolej przemysłowa bardziej rozbudowana od kolei pasażerskiej, tramwaje, transport konny, rzeczny
53	RZEKI	
54	ODRA	transport, ludzie i zawody związane z rzeką, porty, literatura nt. Odry
55	KANAŁ GLIWICKI	Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna
56	KOLEJ ŻELAZNA	
57	1846 MYSŁOWICE BERLIN	
58	MYSŁOWICE (CASE STUDY)	przykład ośrodka związanego z migracją Ślązaków
59	MOWA ŚLĄSKA	m. in. - osoby: Stanisław Ligoń, Józef Lompa, Karol Miarka, Ród Stalmachów, bp. Bernard Bogedain - wykorzystanie konkursu na „Najpiękniejsze śląskie słowo” - Ruch odrodzenia na rzecz mowy śląskiej współcześnie
60	WYBITNE POSTACI	Przykłady: - osoby: Konrad Emil Bloch - chemik, noblista; Otto Stern - fizyk, noblista, Edyta Stein, Oscar Troplowitz (Nivea),

		Artur Kochamn (Gliwice), - Petycja Bernheima 1933r.
61	NARODZINY ŚWIATOWEGO RUCHU SYJONISTYCZNEGO	- Kongres Katowicki i Kongres Ruchu Syjonistycznego w Katowicach 1884r.
62	KONWENCJA GENEWSKA	- prawa mniejszości na Górnym Śląsku po 1922r.
63	DRUGA INDUSTRIALIZACJA / MIASTA OGRODY	
64	ROZWÓJ PRZEMYSŁU CIĘŻKIEGO	
65	KONCERNY	Przykłady: Ballestrem, Karol Godulla, Georg von Giesche, Richard Czuday, Henryk Dietel, Hochenlohe Werke Schoenn – włókiennictwo w Sosnowcu, Tiele – Winckler Schaffgotschowie, Hochbergowie, Donnersmarckowie,
66	OSIEDLA ROBOTNICZE (PARTONACKIE) (GISZOWIEC, NIKISZOWIEC)	- plany osiedli, budynków - Kaufhaus w Rudzie Śląskiej, osiedla projektowane przez Hansa von Poellnitz, Ficinus
67	MIASTO-OGRÓD	- wystawy 1900-1930 - katalogi - nowe formy przestrzenne i funkcjonalne - Gliwice okresu 1922-1939 – miasto ogrodów
68	SECESJA NA GÓRNYM ŚLĄSKU	- ośrodki wpływów Berlin, Wiedeń, Kraków
69	ROBOTNICZY	
70	ŻYCIE KULTURALNO NARODOWE ŚLĄZAKÓW	- ruch śpiewaczy - Karol Miarka - udział Wielkopolan w rozbudzaniu tożsamości polskiej - "Moje serce jest za duże na jedną ojczyznę, a za małe na dwie", René Schickele - rozwój prasy polskiej i niemieckiej, pierwsza polska gazeta: „Tygodnik polski poświęcony włościanom” wydawany w Pszczynie przez Niemców z Nysy (1845-46) - Józef Lompa - ks. Jan Ficek - Józef Dreyza - Adam Napieralski, - rodzina Ligoniów - rozwój życia kulturalnego na Śląsku jako efekt Kulturkampfu - towarzystwo „Sokół” od 1985
71	CHÓRY KOŚCIELNE	
72	CZAS WOLNY	- kluby sportowe, hodowla gołębi, królików, muzykowanie, gołębie, króliki, podwórko z „chlewikami”, - adaptacja obyczajowości wiejskiej do warunków miejskich - alkohol jako problem społeczny
73	WOJNA FRANCUSKO- PRUSKA	- kontrybucja francuska jako jeden z decydujących czynników rozwoju przemysłu Górnego Śląska
74	RICHARD MAKIOLLA / CASE STUDY/ - rozwinięcie	vide Rocznik Muzeum w Gliwicach tom XXII, 2010
75	NARODZINY RZESZY NIEMIECKIEJ	
76	KULTURKAMPF	- ukazanie zjawiska jako elementu racji stanu wg Bismarcka, a nie jako działania wymierzonego tylko i wyłącznie w Polaków, - ukazanie Kulturkampfu jako katalizatora rozwoju życia kulturalno-narodowego Ślązaków
77	PARTIE POLITYCZNE	- partie polityczne i stowarzyszenia do 1939r. - powinny się pojawić nazwy tych partii
78	PARTIA CENTRUM	- Centrum jako siła dominująca, skupiająca ludzi różnych

		poglądów i narodowości, wspólny mianownik to katolicyzm
79	WOJNA ŚWIATOWA	- "Taniec na wulkanie" Daisy Hochberg von Pless - sztab generalny w Pszczynie
80	ŚLĄZACY W WOJSKACH I WOJNY ŚWIATOWEJ	- pułki śląskie, służba w wojsku austriackim, pułki górnośląskie na frontach I wojny światowej
81	WERSAL	decyzja o plebiscycie
82	SZTUKA NAIWNA	- Teofil Ociepka i jego zainteresowania okultystyczne, por. - „Angelus” reż. Lech Majewski jako film będący artystyczną kreacją, a nie dokumentem
83	POKOLENIE 1918	- por. Hanns Cibulka i "Między dzieciństwem, a przełomem" - pokolenie, które żyje w czasach, gdzie tworzona jest nowa jakość estetyczna, następuje rozwój kultury, okazja do odniesień nt. budowy I-go Muzeum Śląskiego
84	WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE - (K)RAJ AUTONOMII	
85	MODERNIZACJA NA GÓRNYM ŚLĄSKU	- Muzeum Śląskie, Karol Schayer - osoby: Tadeusz Dobrowolski, Karol Pollak (fabryka akumulatorów w Bielsku) Tadeusz Łobos, Stefan Bryła, Michał Grażyński - Katowice – architektura wysokościowców - magistrała kolejowa Górny Śląsk - Gdynia
86	NOWE MIASTA KATOWICE CHORZÓW	osoby: Friedrich Wilhelm Grundmann
87	MODERNIZM NA ŚLĄSKU	
88	ARCHITEKTURA	m. in. - Gmach Sejmu Śląskiego - drapacze chmur w Katowicach - Pałac Prezydencki w Wiśle - modernizm w Katowicach, Chorzowie, Bielsko-Biała
89	ŻYCIE CODZIENNE W XX-LECIU MIĘDZYWOJENNYM	życie, dzieciństwo, szkoły, edukacja, stowarzyszenia sportowe, wygląd izby śląskiej, wydarzenia sportowe
90	ŻYCIE PRYWATNE	
91	MAGIEL	- Muzeum Śląskie dysponuje wyposażeniem magla, kobiety w stroju codziennym, odgłosy rozmów - magiel jako miejsce spotkań, życie sfery prywatnej i publicznej; charakterystyczny dla Górnego Śląska, był ośrodkiem życia społecznego również w pozostałych częściach Polski i Europy, por. „pytlujesz jak w maglu”
92	IZBA	- kuchnia śląska z charakterystycznym wyposażeniem - aranżacja umowna, dająca pretekst do prezentacji życia rodzinnego, dzieciństwa, religijności, zwyczajów i upodobań (meble, elementy dekoracji wnętrza, zabawki, pamiątki rodzinne, sztambuchy rodzinne, kartki z pamiątników, ewentualnie stroje codzienne dorosłych i dzieci -użycie rymowanek dziecięcych po Śląsku - miejsce atrakcyjne dla dzieci (por. zabawki)
93	CZAS WOLNY	- kluby sportowe, - „śląskie ptaki” – hobby, zainteresowania Ślązaków, hodowla gołębi, królików, kanarków, gra w skata, festyny ludowe - 1. FC Katowice/Ruch Chorzów – case study -ogródki, restauracja, teatr, kino, podróże
94	MUZYKOWANIE	- prezentacja domowego, rodzinnego muzykowania

		- prezentacja instrumentów muzycznych: fisharmonia, akordeon, skrzypce, mandolina
95	ŚWIĘTOWANIE	- m in. święta narodowe - świętowanie stowarzyszeń patriotycznych
96	SZTUKI PLASTYCZNE	
97	KULTURA MATERIALNA	
98	WYDARZENIA	- o czym się plotkuje - o czym pisały gazety, por. MAGIEL
99	ŻYCIE PUBLICZNE	- ukazanie Śląska poprzez ulice z witrynami sklepowymi - urzędy, partie polityczne stowarzyszenia - ugrupowania artystyczne – Kattowitzer Kunstlergruppe, Związek Zawodowy Artystów Plastyków Śląskich, Kunstlerbund Oberschlesien - policja woj. śląskiego - prasa (i rozwój opinii publicznej), - działalność charakterystycznych dla okresu międzywojnia korporacji i stowarzyszeń (w tym pewnego rodzaju kuriozum, jakim była na Śląsku Liga Morska i Kolonialna) - obrzędowość państwowa (np. obchody rocznicy przyłączenia Górnego Śląska, uroczystość otwarcia Urzędu Wojewódzkiego).
100	ULICA	- ulica z witrynami sklepowymi* np. - sklep kolonialny - sklep z porcelaną - sklep z galanterią - sklep z zabawkami (wybór dokonany na podstawie zbiorów Muzeum Śląskiego) - ewentualnie na ulicy następujące postaci*: urzędnik idący do pracy, służąca na spacerze z dzieckiem oraz chłopionka, ewentualnie + mieszcanka miejsce komunikacji, przenikania się wpływów <i>*(wybór dokonany na podstawie zbiorów Muzeum Śląskiego)</i>
101	URZĘDY	
102	PARTIE	Vide poz. 77
103	SPORT	- postaci, wydarzenia, sport, słynne mecze, wyniki
104	1918-1922 CZAS PRZEJŚCIOWY	Józef Koźdoń, Ewald Latacz, Jan i Tomasz Reginek
105	PLEBISCYT	
106	POWSTANIA ŚLĄSKIE	Powstania 1919-21; przebieg; nowa ocena, jako wydarzenia o charakterze konfliktu i wyborów, które podzieliły Ślązaków na długie lata; kontekst międzynarodowy
107	WYTYCZENIE GRANIC	- traktat wersalski - status Zaolzia - Konwencja Genewska i jej skutki
108	ŚWIAT DZIECKA	- zabawki i zabawy dziecięce (klopsztanga, kulanie felgi, fustball, gry edukacyjne) - ukazanie życia dziecka przez pryzmat życia dziecka pokolenia międzywojnia
109	CZAS WOLNY	- gry i zabawy - obowiązki dziecka: szkoła, opieka nad rodzeństwem, wypas krów, gęsi
110	EDUKACJA / SZKOLNICTWO	- fenomen szkolnictwa mniejszościowego
111	WEJŚCIE W DOROSŁE ŻYCIE,	- ożenek

	INICJACJA	- egzaminy czeladnicze
112	PROWINCJA GÓRNOŚLĄSKA	
113	REPUBLIKA WEIMARSKA DO 1933	
114	EKSPRESJONIZM NIEMIECKI	Przykłady: - Erich Mendelsohn - Adolph Menzel - Hans Poelzig - Dominicus Böhm - Ludwig Bauer
115	NEUES BAUEN	- Gliwice, Bytom, Zabrze - niemiecka ustawa metropolitalna
116	DREISTADTEINHEIT	Bytom, Zabrze, Gliwice; por. „Dwugłowy smok”, Jadwiga Kocur
117	III RZESZA OD 1933	
118	RUCH NAZISTOWSKI	
119	PRZEŚLADOWANIA ŻYDÓW	- w tym emigracje Żydów; por. losy rodziny Lustigów - http://www.youtube.com/watch?v=sl0nMP6nz1k&list=PL654643F07194CF32&index=5&feature=plpp_video
120	ARCHITEKTURA OSIEDLI NAZISTOWSKICH	Wilcze Gardło
121	ZWIĄZEK POLAKÓW W NIEMCZECH	
122	ŚLĄSK CZECHOSŁOWACKI	
123	II WOJNA ŚWIATOWA	
124	WCIELENIE DO ARMII 1939r.	
125	PROWOKACJA GLIWICKA	- "Pierwsza Polka" Horsta Bienka - filmy, literatura faktu
126	KAMPANIA WRZEŚNIOWA 1939	śląski obszar warowny, pułki śląskie, Wyry, Wieża Spadochronowa w Katowicach
127	ŻYCIE CODZIENNE PODCZAS OKUPACJI	- trauma września 1939r. - uwzględnić satyrę, karykaturę okupacyjną - prezentacja wydarzeń noszących daty 1939 – 1945 (plakaty, kroniki filmowe)
128	VOLKSLISTA	por. Leon Bielas, „Sławna jak Sarajewo”, Katowice 1973
129	ŚLĄZACY W WERMACHCIE	- por. lit. Alojzy Lysko; uwzględnić aktualny stan badań
130	GÓRNOŚLĄZACY W ARMIACH ALIANKICH	- case study: Rufin, Wilhelm i Ryszard Jochymczykowie
131	PODZIEMIE NA GÓRNYM ŚLĄSKU	- Śląski Okręg AK - wielkie prowokacje, katowicka gilotyna
132	HOLOCAUST	getto sosnowiecko-będzińskie; katowicka TORA, judaika z terenu Górnego Śląska
133	KL AUSCHWITZ	
134	WIOSNA 1945r. (ROK OSTATNI ROK PIERWSZY)	- Henryk Waniek, "Finis Silesiae", 2009 - Bogusław Tracz, „Rok ostatni, rok pierwszy”, 2005
135	LATA 33-39 PRZEŚLADOWANIA	egzemplifikacja: - losy osobiste (personal history) - Artur Kochmann, losy córki A. Kochmanna - Petycja Bernheima - losy rodziny Lustigów - Noc Kryształowa
136	ŻYDZI PO 1945r.	
137	GÓRNY ŚLĄSK W POLSCE LUDOWEJ	
138	LATA 1945-50	
139	WYKORZENIENIE I PRZEŚLADOWANIE	- obóz Zgoda - deportacja Górnoszlązaków - wywózki Ślązaków na Syberię, obozy pracy

140	LATA 40-TE PRZODOWNICY PRACY, APARAT PRZYMUSU	wykorzystać można takie obiekty jak „Kołchoźnik”; nagranie przemówień partyjnych
141	REPATRIACJA ZE WSCHODU NA GÓRNY ŚLĄSK	Prezentacja np. poprzez symboliczny kufer z osobistymi pamiątkami repatriantki Klementyny Nowosielskiej (obiekty w zbiorach działu)
142	STALINOGRÓD	
143	GIEREK	- odniesienie do związków Edwarda Gierka z Francją - nawiązanie do wizyty Charles de Gaulle’a w 1967r. - modernizacja PRL-u - długi - intensywne wykorzystanie przemysłu - dewastacja środowiska - konsumpcja lat 70-tych
144	FIAT 126P	samochód w posiadaniu Muzeum Śląskiego
145	JASTRZĘBIE ZDRÓJ	Jastrzębie-Zdrój jako - przykład „nowego miasta”, tworzonego od podstaw z ludności pochodzącej ze wszystkich regionów polski (wątek migracji); - w planach „miasto bez boga”, gdzie kościół pw. Najświętszej Marii Panny (silnie powiązany z ruchem „Solidarności”) powstał tylko i wyłącznie w ramach prac społecznych mieszkańców (wątek duchowości).
146	OSIEDLA Z WIELKIEJ PŁYTY	- np. osoby: Henryk Buszko, Aleksander Franta (architekci os. Tysiąclecia), Hanna Adamczewska-Wejchert (architekt miasta Nowe Tychy) Gawlik, Król, Jerzy Egon Kwiatkowski, Zygmunt Brachmański, Grzegorz Ratajski, Stanisław Niemczyk - prezentacja poprzez sztandarowy mebel PRL - meblościanka z telewizorem oraz charakterystycznymi ozdobami - Tychy, Kościół św. Ducha
147	2 + 1	- model rodziny propagowany w latach 70-tych i jego reperkusje
148	LATA 1980-89	
149	POROZUMIENIA JASTRZĘBSKIE	
150	KARNAWAŁ SOLIDARNOŚCI	
151	STAN WOJENNY	
152	KOPALNIA WUJEK	pacyfikacja Kopalni „Wujek”, strajki na Górnym Śląsku w 1981-89
153	PODZIEMIE SOLIDARNOSCIOWE NA GÓRNYM ŚLĄSKU	Wykorzystanie druków podziemnych tzw. bibuły
154	1989 UPADEK KOMUNIZMU I WYBORY 04.06.1989	
155	PRZESŁANIE NA PRZYSZŁOŚĆ	- patrz pkt. 3.6 Regulaminu Konkursu,
156	KONTEKSTY	realizacja w obrębie wątków tematycznych lub odrębnie potraktowane
157	MÓJ ŚLĄSK	Przykładowo: 1. John Baildon 2. Theodor Kalide 3. August Kiss 4. Carl Friedrich Schinkiel 5. Friedrich Graf von Reden 6. Joseph v. Eichendorff 7. Joseph Xaver Elsner 8. Rodziny: v. Donnesmarck, v. Ballestrem, v. Schaffgotsch, v. Hochberg

		<p>9. Georg von Giesche 10. Karol Godulla 11. Gustaw Freytag 12. Eduard Schnitzer (Emin Pasza) 13. Friedrich Wilhelm Grundmann 14. Ernest Knippel 15. Otto Stern 16. Kurt Adler 17. Maria Goeppert-Mayer 18. Konrad Bloch 19. Mieczysław Gładysz 20. dr Tadeusz Dobrowolski 21. ks. Ludwik Skowronek 22. ks. Emil Szramek 23. Ernst Willimowski 24. Michał Grażyński 25. Wojciech Korfanty 26. Jerzy Kukuczka 27. Adolf Dygacz 28. Jan Dzierżon 29. Karol Miarka 30. Karol Schayer 31. Konstanty Wolny 32. Dorota Simonides 33. Kazimierz Kutz 34. Franciszek Pieczka 35. Arka Bożek 36. Juliusz Roger 37. Jan Ciszewski 38. Włodzimierz Lubański 39. Leopold Szersznik 40. Paweł Stalmach 41. Andrzej Cinciała 42. Edmund Osmańczyk 43. Arthur Kochmann 44. Alfons Nossol 45. Gerard Cieślik 46. Grzegorz Fitelberg 47. Henryk Mikołaj Górecki 48. Wojciech Kilar 49. Krystian Zimerman 50. Alfred Szklarski 51. Joanna Helander 52. Julian Gembalski 53. Wojciech Czech 54. Zbigniew Religa 55. Jan Miodek</p> <p>- uzupełniając barwne postaci z Górnego Śląska (m.in.) Józef Kłyk, Zygmunt Szkocny (1911– 2003) architekt, miniaturzysta, założyciel w swoim domu w Piotrowicach muzeum najmniejszych książek świata pisanych ręcznie, jego książeczka trafiła do Księgi Rekordów Guinnessa</p>
158	GÓRNY ŚLĄSK W LITERATURZE	<p>m.in. Angelus Silesius, Petr Bezruc, Jacob Böhme, Stanisław Bieniasz, Horst Bienek, Piotr/ Peter Lahmann, Gustaw Morcinek, Wilhelm Szewczyk, Norbert Bonczyk, Janosch, Joseph von Eichendorff, Rafał Wojaczek, Maria</p>

		<p>Klimas-Błahutowa, Michał Witkowski, Kazimierz Kutz, Johann Wolfgang Goethe, Honore Balzac, Gerhart Hauptmann, Max Herman-Neisse, , Daisy Hochberg von Pless, Melchior Wańkowicz, Alojzy Lysko, Hans Niekrawietz, Renata Putzlacher, Walenty Roździeński, Hans Schellbach, Henryk Waniek, August Scholtis, Tadeusz Sławek, Małgorzata Szejnert, Emil Szramek, Jerzy Szymik, Stefan Szymutko, Philo vom Walde, Józef Lompa, Wincenty Pol, Hans Lipinsky-Gottersdorf, Michał Smolorz, Adam Zagajewski, Julian Kornhauser, Tadeusz Różewicz (okres gliwicki);</p> <p>Teksty źródłowe m.in. wydawnictwo jak NaGłos, 1994, nr 14/15; 99 książek czyli mały Kanon Górnośląski (red. Z. Kadłubek); Katowice 2011, Górny Śląsk i Zagłębie w dawnych opisach, Katowice 1984;</p>
159	GÓRNY ŚLĄSK W FILMIE	<p>- m.in. Kazimierz Kutz, Jan Kidawa Błoński, Lech Majewski, Filip Bajon, Gerhard Klein, Magdalena Piekorz; filmy kinematografii niemieckiej przed 1945 rokiem; - Por. Michał Smolorz, Śląsk wymyślony, Katowice 2012</p>
160	ŚLĄSCY MISTYCY	- alternatywa dla reformacji; por. też Jacob Boehme
161	SALA DLA DZIECI	- wg wytycznych ujętych w załączniku nr B.5 do Regulaminu Konkursu
162	DUCHOWOŚĆ	Temat łączy się z DUCHOWOŚCIĄ 30
163	MUZYKA	<p>Por. wybitne postaci / Mój Śląsk/, muzyka kameralna, chóry, życie muzyczne na kopalniach, wybitni kompozytorzy i dyrygenci np. Grzegorz Gerwazy Gorczycki („polski Haendel”), Georg Philipp Telemann, Grzegorz Fitelberg, Henryk Mikołaj Górecki, Wojciech Kilar, Jan Wincenty Hawel, Julian Gembalski.</p>
164	POLITYKA	<p>- partie polityczne - opozycja demokratyczna w Polsce - państwa - sytuacja międzynarodowa</p>
165	SPORT	<p>- śląscy medaliści olimpijscy, śląscy żużlowcy, piłkarze - żużel - historyczne spotkania i mecze na Górnym Śląsku (w tym klubowe) m.in. Gerard Cieślík, Ernst Willimowski, Włodzimierz Lubański, Jerzy Dudek, Lukas Podolski, Miroslav Klose; historie klubów piłkarskich Chorzowa, Katowic, Zabrze; sport przed i po 1945 roku</p>

Puste pola w tropach interpretacyjnych oznaczają brak sugestii, pojęcia znane, pozostawiono ich interpretację do decyzji uczestników postępowania konkursowego lub mają odniesienia w innych polach.